

ADİL AHLÂKİ VE İLMİ DÜZEN

□□□□□□□□

Adil Düzen’de "MANEVİ ve AHLÂKİ NİZAM" aşağıdaki şekilde kurulacak ve uygulanacaktır:

Dinsiz ve ahlâksız bir toplum gerçek huzuru ve mutluluğu yakalayamayacak, o toplumda adalet ve hürriyetler de korunamayacaktır. Bugün yeryüzünde ve ülkemizdeki pek çok bunalım ve belâların asıl sebeplerinden birisi de, dini ve ahlâki kurum ve kuralların giderek zayıflamasıdır.

Şimdi, yaşanan manevi ve ahlâki problemlere bir göz atalım:

1- Bugünkü bâtil ve zalim düzenler "*barışma ve uzlaşma*" yerine "*çatışma ve boğuşma*" t emeli üzerine bina edilmiştir.

2- Bu nedenle devletin genel karmaşık yapısı içerisinde ahlâki, siyasi, ilmi ve iktisadi sistemlerin yetki ve sorumluluk sınırları belirtilmemiştir. Dini kurumlar genellikle siyasi ve ekonomik sultaların emrinde ve güdümündedir.

3- Mevcut düzenler "*iyi ve verimli insan*" yerine "*kendilerine köle olacak tipler*" yetiştirmektedir.

4- Hem düzeni yürütenler yeterli ahlâki ve dini terbiyeyi görmemiştir, hem de kasıtlı olarak nefesine esir ve manevi değerlerden yoksun insanlar üretilmektedir.

5- Ateizm (dinsizlik) ve pozitivism (bilimi ve teknolojiyi tanrılaştırmak) düşüncesi yerleştirilmiştir.

6- Batı medeniyeti ve bilim, kiliseden gördüğü haksızlık ve yanlışlıkları bahane ederek bütün dinlere ve dini değerlere önyargılı bakar hale gelmiştir.

7- Müslümanlar da dâhil birtakım din adamları ise, maalesef ilmi gelişmelere yabancı, hatta düşman pozisyonuna itilmiştir.

8- Pek çok ülkede din, tamamen toplum hayatından dışlanmış, yasaklanmış ve bir nevi izole edilmiştir.

9- İbadethaneler boşaltılmış, terk edilmiş, çalgınca kötülükler işlenen eğlence yerleri ve fuhuş merkezleri "*materyalizmin mescitleri*" haline getirilmiştir.

10- Materyalist rejimler maalesef manevi kalkınma planları hazırlamamış, hatta kendileri yapmadığı gibi halkın özel gayretleriyle oluşturdukları kurs ve yurt hizmetlerini engellemeye kalkışmış ve bu konuda korkunç zulüm örnekleri sergilenmiştir.

11- Devlet manevi ve ahlâki kalkınmayı sağlayacak ve dini ihtiyaçları karşılayacak hizmet sahasını boş bırakınca, bu sefer bir sürü *din istismarcısı* türemiş ve her biri kendi çıkarları doğrultusunda *yeni* *dinler* icat etmiş ve toplum tam bir kaosa sürüklenmiştir. Bu yeni ve tahripçi Dini ekoller, ekipler ve Din derebeyleri, dış güçlerin de desteği ile hükümetlere yön ve şekil vermeye, hatta darbe tertiplerine girişebilmektedir.

12- Neticede materyalist (maddeci ve menfaatçi), beleşçi, bencil insanlar çoğalmış, insanlar birbirlerinden uzaklaşmış, aile ve akrabalık bağları ve komşuluk ilişkileri zayıflamış, hatta bitmiştir. Yozlaştırılmış Dini cemaat ve tarikatlar, kendi mensupları dışındaki Müslümanları ve mazlum insanları umursamaz hale gelmişlerdir.

13- Bu mutsuz, umutsuz, huysuz ve huzursuz insanlar; manevi boşluklarını doldurmak üzere bu sefer içki, kumar, uyuşturucu ve fuhuş yollarına sapmış, bu kötülükler giderek yaygınlaşmış ve meşrulaşmış ve hatta bol ve bedava gelir getiren korkunç sektörler haline getirilmiştir.

14- Bütün bunların sonucu intiharlar, ahlâki bunalımlar, bâtıl inançlar ve AIDS gibi çirkin ve korkunç hastalıklar çoğalmış ve hayatı insanlığa zehir etmiştir.

İşte bütün bunların yegâne çaresi ve ilmi reçetesi ise Adil bir Manevi-Ahlâki Düzen'in yerleştirilmesi ve yürütülmesidir.

A- Adil Düzen'deki MANEVİ-AHLÂKİ YAPILANMA'nın genel prensiplerini ise şöyle sıralayabiliriz:

1- Manevi-Ahlâki Düzen diğer (İlmi, İktisadi ve Siyasi) düzenlerle uyum içinde çalışacak ama onların emrinde ve güdümünde değil bağımsız olacak, üstelik etkisi ve yetkisi kadar sorumluluğu da bulunacaktır.

2- Dini ve ahlâki kurumların asıl amacı; iyiyi, doğruyu ve güzeli göstermek olacaktır.

3- Zorlama yerine, sevdirmeye ve inandırma yöntemini esas alacaktır.

4- Adil Ahlâki Düzen'in önemli bir fonksiyonu da değişik din, mezhep ve cemaatleri bir arada ve barış içinde yaşatmak ve toplumda karşılıklı saygı-sevgi ve hoşgörüyü yaygınlaştırmaktır.

5- Adil Ahlâki Düzen; Din ve vicdan hürriyetinin korunmasına, gerçek bir laikliğin ve örnek bir demokrasinin uygulanmasına ve bu konuda saldırıya uğrayanların savunulmasına çalışacaktır.

6- Adil Ahlâki Düzen; Genel Düzen'in aktif bir unsuru olarak murakabe (müfettişlik), tezkiye (mensuplarına iyi hal belgesi vermek), bilirkişilik, tahkikat (tarafsız ve adil soruşturma), sağlığın korunması, sosyal güvenlik ve dayanışmanın sağlanması ve genel ahlâkın korunması konularında hem yetkili ve hem de sorumlu olarak görev yapacaktır.

7- Dini eğitim ve öğretim çalışmalarını ve halkın bu konudaki ihtiyaçlarını karşılayacaktır.

B- Dini ve ahlâki kurumların şu hedefleri gerçekleştirmesi planlanmıştır:

1- Her konuda Hakkı üstün tutma, Hakka bağlı ve saygılı olma düşüncesi taşıyan,

2- Her türlü zulüm ve ahlâksızlığa karşı meşru metotlarla mücadele ruhu ve cihad gayreti içinde olan,

3- Menfaatçi ve materyalist değil, maneviyatçı ve ahlâki değerlere sahip ve seviyeli bulunan,

4- İçki, uyuşturucu, kumar ve fuhuş gibi kötü alışkanlıklardan; yalan, iftira, fesatçılık, fırsatçılık gibi ahlâksızlıklardan uzak duran,

5- Dini bilgi ve becerileri yeterli ve tutarlı olan,

6- Gönül huzurunu ve gerçek mutluluğu yakalayan insanlar yetiştirmek.

C- Bu ahlâki kurumların toplumsal görevi ve işlevi ise şunlar olacaktır:

1- Fert - cemiyet ve devlet arasındaki irtibat ve intizamı sağlamak ve sağlamlaştırmak.

2- Vatandaşların dini sorunlarını ve sıkıntılarını çözüme bağlamak ve sorularını cevaplandırmak.

3- Denetleme (murakabe-müfettişlik) görevini yapmak.

Adil Düzen'de müfettişlik-murakabe görevi; dini-ahlâki kurumlara verilecek ve bağımsız hareket edecektir. Şimdiki sistemde müfettişler, bakanların veya genel müdürlerin emrindedir ve tabiatıyla onların güdümündedir. Yani saf vicdani kanaatleri ile hareket edecek kadar bağımsız değildir. Ve bu durum, haliyle adaleti gölgelemektedir.

4- Tezkiye: Kurulacak Adil Düzen'de manevi merkezler ve meşrepler gibi ahlâki kuruluşların ve farklı dini cemaatlerin, *bir manevi şirket ortaklığı* şeklinde düzenlenmesine -ki Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri böylesi cemaatleri "Şirket-i maneviye" tabir etmektedir- ve kendi mensuplarına ticari, siyasi ve sosyal münasebetlerinde hem "bu mensubumuz emindir, itimat edilebilir, kendisine kefiliz" şeklinde tezkiye ve teminat beratı veren, hem de onların yolsuzluk ve zararlarını tazmin ve telafi eden yetkili ve sorumlu kurumlar olmasına dikkat edilecektir.

Bu durumun, temel eserlerimizde bir karşılığı var mıdır?

Önce, "Efendim, bu tür bir düzenlemenin temel kaynaklarımızda veya tarihi uygulamalarda aynen örneği var mıdır?" şeklindeki itirazlar yersizdir. Zira bizim kaynaklarımız, birçok mesele ve kurumun "genel ve temel esaslarını"

belirtir. Onların uygulanma şeklini ise değişen ve gelişen şartlara ve hayat standartlarına uygun içtihatlarla bırakır. Bilindiği gibi tarikat ve mezhepler bile sonradan düzenlenmiş ve disiplinize edilmiştir.

Şartların ve ihtiyaçların zorlamasıyla ortaya çıkan, ilmi araştırmalar ve icthadi kararlarla oluşan bu tür yeni teklif ve tasarımlara, *"Bunun aynısı kaynaklarımızda var mıdır?"* diye karşı çıkılmaz... Bu uygulamaya izin veren ve işaret eden deliller sorulur... Veya bu tür uygulamayı yasaklayan ve haram kılan deliller ortaya konulur ve bunlara uygun sistem ve prensipler geliştirilir.

Örneğin; kaynaklarımızda banka yoktur ama faizi yasaklayan ve borç (kredi) alıp vermeyi ayarlayan hükümler vardır. Belki fabrika yoktur ama işçi-işveren münasebetlerini, üretim ve tüketim dengesini düzenleyen esaslar vardır. Bunun gibi ağır sanayi, harp sanayi yoktur ama bunlara işaret ve teşvik eden emirler vardır.

İslam'da inanç ve ibadet esasları ve şekilleri kesin ve kâmil olarak gösterildiğinden daha çok ticaret, siyaset, sanat, iktisat ve sosyal hayatı içine alan "muamelat" konuları değişmeye ve gelişmeye müsait olduğu için; haliyle bu konularda yeni içtihatlarla, yeni kurum ve kurallara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu durum bizlere, her asırda geçerli ve yeterli, yeni düzenlemeler yapma imkânı da kazandırmaktadır. Bu nedenle tarikat, meşrep, mektep ve mezhep, vakıf, dernek ve parti gibi ilmi, ahlâki, siyasi ve sosyal müesseseler de isim ve şekil olarak kaynaklarımızda yer almamaktadır. Ancak bunlarla ilgili temel esaslar ve hükümler mutlaka vardır. İşte ilim ehlinin görevi; bunlardan yola çıkarak, yeni kurumlar ve yeterli kurallar oluşturmaktır.

İşte Adil Düzen'de öngörülen vekâlet ve kefalet kurumu da ilmi bir yapılanma olup; kimlere, niçin ve nasıl vekil ve kefil olunacağını şartları kaynaklarımızda zaten vardır. Bunun gibi iptidai bir pasaport sistemi sayabileceğimiz *"eman verme"* veya *"emanına alma"* uygula
ması cahiliye döneminden sonra Ashab-ı Kiram tarafından da uygulanmış, bizzat Efendimizin fiili ve kavli sünnetleriyle harpte ve sulhta kimlere ve nasıl eman verilebileceği öğretilmiştir... Şöyle ki: Dışarıdan gelen bir yabancı, o bölgede rahatça ve serbestçe ticaret ve seyahat yapabilmek için, kendisini yakinen tanıyan bir kabile reisinin emanına girerdi. Bu durum;
"filan kişinin hak ve hürriyetlerini koruyacağımızı, hırsızlık ve cinayet gibi zararlarına da kefil olacağımızı ilan ediyoruz"
demektir... Böylece çevresinde itimat sağlayamayan, emanına girecek tanıdık kimseler bulamayanlar ortada kalırdı.

Hatta İslam fıkhında, cinayet işleyen kimselerin ödemesi gereken diyeti (tazminatı) verecek gücü yoksa, bu miktarın mensup olduğu kabilesi ve aşireti arasından toplanması esas alınmıştır. Ta ki her kabile kendi mensuplarını imanlı, ahlâklı ve vicdanlı kişiler olarak yetiştirmeye, kötülerini ve katillerini bünyesinde barındırmamaya dikkat ve gayret etsin. Bugün kabileler ve aşiretler yerine, tarikatlar ve meşrepler veya farklı dinden cemaatler bulunmaktadır. Geçmişte aşiretlerin yaptığı teminat verme ve tazminat ödeme işlevini, şimdi Adil Düzen’de ahlâki ve dini oluşumlara yüklemenin hukuka uygun olacağı anlaşılmış olmalıdır.

Efendimizin (SAV); *"İstişare edilen, emin (ehil ve güvenilir) olmalıdır"* Hadisi de, kişiler hakkında sorulduğu zaman;
"Bu kimse ehil ve emindir"
diyen şahıs veya kuruluşların
"güvence verebilecek ve sorumluluk yüklenecek şartlara ve sıfatlara haiz bir resmiyet taşımaktadır"
manasına da işaret edilmektedir.

Bu arada; *"Ülke çapında yaygın bir manevi hizmet veya meşrep, bütün bağlılarını veya mensuplarını nasıl tanıyabilir ki, onun hakkında teminat verebilirsin?"* diye sorulara ise cevabımız şudur: Herhangi bir kişiye, içinde yaşadığı ildeki veya beldedeki bağlı bulunduğu *manevi merkez veya meşrep temsilcisi* tezkiye ve teminat berati verebilecektir. Bu, hem aynı beldede ve yakın çevrede oturan ve aynı manevi meslek ve meşrep halkasında samimiyet kuran insanların, birbirini yakinen tanıması bakımından kolaydır. Hem de dini meşrep ve mesleklerde zaman zaman ortaya çıkan ve çeşitli istismar ve suistimallere yol açan, şeyhliğin şahıflığa dönüşmesi şeklindeki tekelleşmeyi veya giderek derebeyliğe dönüşen "ağabeyliği" önleyecek bir yapılanmadır. Zira bir kişinin sapıtması veya satın alınması ile koca bir cemaatin istismarı önlenmiş olacaktır. Böylece her ahlâki kuruluş ancak takip ve terbiye edebileceği, zahiri ve manevi tasarruf altında tutabileceği ve sorumluluğunu üstlenebileceği kadar bağlısına hizmet vermek zorunda kalacaktır. Yani kalabalık değil kalite ve kalifiye önem kazanacaktır.

Asrımızda, görev ve yetkileri kötüye kullanmaları, suistimal ve istismarları sadece vicdani telkinat ve nasihatlerle değil, ancak o sahada geliştirilmiş *otokontrol sistemlerle* önlemek mümkün ve münasiptir. Siyasi, sosyal ve ekonomik bütün kurumların zamanla yıprandığı ve yozlaştığı bir gerçektir. Bu tür kurumlar giderek özelliğini ve güzelliğini kaybedebilir. İşte böyle oluşumları yeni bir düzene ve disipline kavuşturmak ve onlara yeni ve yeterli

fonksiyonlar kazandırmak gerekmektedir. Nasıl ki tamirhaneler zamanla atölyelere, atölyeler fabrikalara dönüşmüş, bu evreler ve devreler tabii olarak yeni ve yeterli kurum, kural ve kavramları da beraberinde getirmiş ve geliştirmiştir. Öyleyse sosyal ve ahlâki kuruluşlar olan manevi meslek ve meşreplerin de gelişen ve değişen ihtiyaçlara paralel olarak kabuk değiştirmesi ve yeniden şekillenmesi tabii ve zaruridir.

Böylelikle; manevi ve uhrevi hizmet verecek olan ahlâki/dini kuruluşlara resmiyet ve ciddiyet kazandırılmış, toplum hayatında etkili ve yetkili bir konuma çıkarılmış olacaktır. Tabiatıyla nimet-külfet dengesi esasına uyularak yetkileri oranında da sorumlulukları bulunacaktır. Artık bütün manevi hizmet ve meşrepler ahlâklı ve emin insanlar yetiştirmeye çalışacak, o ülkede hayır ve hizmet yarışı başlayacaktır. Sahtekârlık ve riyakârlık işe yaramayacak, ahlâk kurumlarından iyi rapor alamayan huysuzlar ve hırsızlar kötülük fırsatı bulamayacaktır. Mensuplarının vereceği maddi ve manevi zararı, o cemaatin bütün üyeleri birlikte tazmin etmek (ceza olarak ortak bütçedeki paylarından ödemek) durumunda kalacaklarından, herkes birbirini devamlı uyaracak ve koruyacaktır. Böylece Peygamberimizin, *"Müslümanlar (Hakka ve hukuka teslim olmuş insanlar) bir vücudun parçaları gibidir."* Hadisinin hedefi de gerçekleşmiş olacaktır.

Siyasi yönden partilerin, ilmi yönden okul ve ekollerin, iktisadi yönden sendika ve derneklerin resmi temsilcileriyle birlikte, Bucak, İl ve Devlet Şuralarının tabii üyeleri sayılacak olan ahlâki kuruluş yetkililerine, bu uygulama ile ayrıca bir saygınlık ve ağırlık kazandırılacaktır.

Adil Düzen'de öyle dengeli bir sistem kurulacaktır ki, hiç kimse ne maddi ne de manevi, hak etmediği bir makam ve menfaati asla kullanamayacak, hak ettiğiinden de mahrum kalmayacaktır... Görev ve yetkiler, hatta şeref ve rütbeler; kişi ve kuruluşların insafına ve inisiyatifine bırakılmayacaktır. Ve tabii asla unutulmamalıdır ki burada üzerinde durulan: Ahlâki Kurumların; resmiyet ve hizmet açısından yeniden yapılanması, çağdaş statü ve standartlara kavuşturulması, yetki ve sorumlulukları artırılarak etkinlik kazandırılması ve Adil Düzen'in önemli bir unsuru olarak toplum ve devlet hayatındaki yerine oturtulması ve böylece manevi karakollar olarak toplum düzenine ve disiplinine katkıda bulunmasıdır. Yoksa kalbi tasarruf ve terbiye konusunda olsun, ruhi kemâlat ve marifet hususunda olsun... Bunların özel eğitim, irşat ve hizmet usullerine müdahaleye kalkışmak yanlıştır. Bu konular, devletin ve resmiyetin yetki sahasının dışındadır.

5- Tahkikat (soruşturma), Ekspertiz (malların kalite kontrolü ve ihtilafların çözümü), sağlığın korunması, sosyal güvenlik ve dayanışmanın sağlanması hizmetlerine resmen ve

fiilen katılmak ve ilgili makamlara geçerli ve güvenilir raporlar hazırlamak da ahlâki kurumların görevleri arasında olacaktır.

D- Adil Ahlâki Düzen'in Başlıca Teşkilatları Şunlardır:

1- Dini hizmet kuruluşları,

2- Dini eğitim ve öğretim kuruluşları,

3- Ekspertiz (malların kalite kontrolü) kuruluşları,□□□□□□□□□□

4- Tahkikat (soruşturma) kuruluşları,

5- Sağlık hizmetleri kuruluşları,

6- Sosyal dayanışma ve yardımlaşma kuruluşları,

7- Ahlâki dayanışma, tebliğ, terbiye ve davet kuruluşları,

8- Emr-i bi'l-ma'ruf, nehy-i ani'l-münker (Hakkı ve ahlâkı koruma ve üstün tutma, iyilikleri yürütme, kötülükleri önlemeye çalışma) teşkilatları,

9- Hakka davet ve hayra hizmet kuruluşları ve hayır vakıfları olacaktır.

E - Dini-Ahlâki Sistemin Teşkilât Özelliklerine Gelince:□□

1- Kuvvetler ayrılığı esasına sadık kalınacak, bugünkü yasama, yürütme ve yargı yanında, 4. güç olarak “Denetleme” görevini yürütecek olan Dini-ahlâki kurumlar bağımsız çalışacaklardır. Dini-Ahlâki Düzen; siyasi, ekonomik ve ilmi düzenlere müdahale etmeyecek, onlar da dini düzene karışmayacaklardır.

2- Dini grup ve kurumlar, cemaatleri sayısınca ve diğer hizmetleri karşılığında genel bütçeden pay alacaklar, ayrıca ortak üye aidatlarından oluşan özel bütçeleri bulunacaktır.

3- Her türlü meşrep, tarikat veya cemaatin; Bucaklarda orta, İllerde yüksek, Devlette ise üst seviyeli temsilcileri bulunacak ve oradaki şurâların tabii üyesi sayılacaklardır.

Dini ve Ahlâki Sistemin Çalışma Esasları ve Ahlâki Amaçları:

1- İLMİ Ahlâk kazandırmak:

a- Herkesi sabır ve saygıyla dinleme,

b- İlmî ve insani tartışma kurallarını öğrenme,

c- Şahsi karar verebilme yeteneğini geliştirme,

d- Hakkı ve haklıyı savunma gayreti gösterme şuuru aşılacaktır.

2- MESLEKİ Ahlâk aşılacak:

a- Sözünde durma ve kimseyi aldatmama,

b- Hile ve haksızlık yapmama,

c- Çalışkan ve üretken olma,

d- İmkân, eleman ve zaman israfından kaçınma duyarlılığı aşılacaktır.

3- SİYASİ AHLÂK Şuurunu yaygınlaştırmak:

a- Kurallara ve kanunlara uyma,

b- Amirlere ve yetkililere itaatli olma,

c- Hakem (mahkeme) kararlarına rıza anlayışı aşılacaktır.

4- SOSYAL VE TOPLUMSAL Sorumluluk Ahlâkı olgunlaştırmak için de:

a- Savunma gayreti, Hak ve adaleti koruma ahlâkı: (İslamiyet'teki CİHAT gibi),

b- Toplanma ve cemaat olma ahlâkı: (NAMAZ gibi),

c- Dayanışma ve ölçülü yaşama ahlâkı: (İNFAK gibi),

d- Sağlıklı ve ölçülü yaşama ahlâkı: (ORUÇ gibi),

e- Seyahat ve turizm ahlâkı (HAC gibi) ve anlayışı kazandırılmak amacına yönelik programlar hazırlanacaktır.

F- DİNİ - AHLÂKİ DÜZEN'İN çalışma prensipleri şunlar olacaktır:

1- Müspet ilme ve akliselime uygun, yani tabii olması,

2- Uygulanabilir kolaylık ve pratiklikte bulunması (YÜSR),

3- Tabii ve tarihi gelişme ve değişmelere açık bulunması (İCMA-İÇTİHAT),

4- Dengeli ve adil olması,

5- İyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin gibi kriterleri ortaya koyması,

6- Zorlama değil, inandırma ve sevindirme-sevdirme esasına dayanması.

Adil Düzen'deki Ahlâki Yapılanmada, Dini ve Ahlâki Kurumların “**Denetleme Gücü**”nün Görev Alanı ve Sorumlulukları

Bugünkü bătıl ve Batılı sistemlerde, yasama meclislerine yasa yapma (kanun koyma) yetkisi yanında ayrıca “denetleme” yetkisi ve görevi de verilmiştir. Hem karar alma ve kanun koyma, hem de alınan kararın doğruluk ve kontrolünü aynı kuruma vermenin, iş bölümü kuralları açısından da, *“güvenilirlik şartları”* bakımından da sakıncalı olduğu bir gerçektir. Ayrıca Bakanların ve Genel Müdürlerin emrinde ve memur statüsünde çalışan müfettiş ve murakıpların; bağımsız hareket edemeyecekleri ve vicdani kanaatlerine ters düşebilecekleri zaten bilinmektedir. Bu nedenle Adil Düzen’de *“yasama”* yetkisi ile *“denetleme”* yetkisi birbirinden ayrılmış ve böylece şimdiki sistemdeki, *“kurumların kendi kendisini denetleme”* çelişkisi de giderilmiştir. Batılı rejimlerdeki müfettiş, murakıp, hesap uzmanı, kontrolör, zabıta, eksper, tahkikat komisyonları ve devlet denetleme uzmanları gibi dağınık ve bağımlı kurumların, fonksiyonlarını tam ve tarafsız olarak ve tesir altında kalmadan yapabilmeleri için, denetleme yetkisi ve görevi; Adil Düzen’de Dini-Ahlâki kurumlara devredilmiştir.

Gerek tahkikat (soruşturma) çalışmalarına, gerek yargı (mahkeme) kararlarına kolaylık sağlamak üzere; gerek delil toplama ve tespitleri yapma işinde olsun, gerek üretilen malların standartlara uygunluğunu ve kalite kontrolünü yapma işinde olsun ve gerekse ruh ve beden sağlığını koruyan ve sağlık hizmeti yapan kurumların denetimi işinde olsun;

a- Gerekli ve yeterli dini eğitimden ve ilgili mesleki öğretimden geçmiş,

b- Ahlâki değeri ve dürüstlüğü denenmiş ve belirlenmiş,

c- Ruhuna ahiret düşüncesi ve hesap endişesi yerleşmiş,

d- Makam ve menfaat açısından bir yere bağımlı olmadığından, vicdani kanaatiyle hareket edebilen kimselerin teftiş ve denetleme hizmetini yapmaları, elbette daha isabetli ve verimli olacaktır. Bugün Batı’da hastanelerin büyük çoğunluğunun kiliselerin yönetimi ve denetimi altında bulunması da bu yüzdendir.

“Adil Düzen’de İlim ve Eğitim Sistemi” Şöyle Olacaktır:

Adil Düzen’de eğitim ve öğretim kurumlarını ve kurallarını belirleyen “İlmi Düzen ve Eğitim Sistemi”, genel düzenle uyum içinde olacak, ancak bağımsız hareket edecektir.

Adil Düzen’de, İlim ve Eğitim sisteminin esas görevi, her konuda araştırıp doğruyu bulmak ve göstermek ve gerçek ilim adamları yetiştirmektir. Ülkemizin her türlü sıkıntı ve sorunlarını önce tespit ve teşhis edecek, sonra da önem ve öncelik derecesine göre bunlara çözüm ve çareler üretecek bir yapılanma öngörülmektedir. Bugünkü ilim ve eğitim kurumlarında ve müfredat programlarında görülen dağınıklık ve irtibatsızlık giderilecek. İmkân, eleman, zaman ve beyin israfı önlenecek; ezbercilik ve taklitçilik dönemi, gereksiz ve geçersiz bilgi hamalı yetiştirme devri bitecektir.

Gençlik, farazi ve fantezi şeylerle uğraşmak yerine çağdaş araç ve gereçlerle ve modern tekniklerle çalışarak; 1) Ülkede altyapı, işsizlik, sağlık ve eğitim hizmetlerindeki gerilikleri düzeltmek, iyileştirmek... 2) Hava ve çevre kirliliğine önlem alma, Milli Savunma ve mazluma sahip çıkma konularındaki yetersizlikleri gidermek ve geliştirmek... 3) Sosyal ve siyasal hayattaki düzensizlik ve dengesizliklere akılcı, kalıcı ve rahatlatıcı çareler üretmek... 4) Tarım, sanayi ve teknoloji kalkınmasında önem ve öncelik arz eden problemlerin halledilmelerine gayret ve hizmet etmek üzere; bilgili, becerikli ve bilinçli hale getirileceklerdir.

İlim, insanlığın ortak malı olduğu için;

a- “İlmi verilerin gizlenmemesi” ve yapılan deney ve araştırma neticelerinin herkesin istifadesine arz edilmesi için bir “PATENT VAKFI” kurulması gereklidir. Çünkü ilim bütün insanlığın ortak değeridir. Bilimin verilerinde ve nimetlerinde her insan hak sahibidir.

b- Ülkede ve yeryüzünde geçerli olacak bir “Ortak İlim Dilinin” geliştirilmesinin sağlanması önemlidir.

c- Ve uluslararası bir “BİLGİ BANKASI”nın oluşturulması hedeflenmiştir.

İlim adamlığı ve ciddi araştırmacılık dolgun ücret, yüksek itibar, gerekli yetki ve dokunulmazlıklarla desteklenecektir. Eğitim ve öğretimin sürekliliği sağlanacak, hayat boyu herkes için ve her konuda bilgi ve becerilerini geliştirme imkânları getirilecektir.

Teminatlı Eğitim Kurumları Dönemi:

Adil Düzen’de çok orijinal ve olumlu bir “TEMİNATLI ÖĞRETİM VE “EHLİYET” SİSTEMİ” öngörülmektedir. Şöyle ki: Her şeyin bir değer ölçüsü vardır ve gereklidir. Uzunluk metre ile, ağırlık kilogram ile, sıcaklık santigrat ile ölçüldüğü gibi, ilmi seviyeyi ölçen araç ise “ehliyet”tir. Yani her meslek sahibinin, kendi alanında sürekli yenilenmesi ve yeterli hale getirilmesi esas prensiptir. Bunun yanında, her meslek ve memuriyet dalında, *yanlış ve yetersiz bilgi, proje ve reçeteden* dolayı, mağduriyet yaşayan vatandaşların zararlarının, görevli ve yetkili kişiden ve ona diploma ve ehliyeti veren üniversite ve meslek lisesi gibi okulların bütçelerinden tazmin edilip karşılanması, böylece eğitimle ilgili tüm hizmetlerin teminat altına alınması yoluna gidilecektir.

Bilindiği gibi tarihi süreç içerisinde;

a- Önceleri çeşitli yollarla bilgi edinenler ve bir konuya akli erenler ortaya çıkıp konuşuyor ve onların etrafında meraklı ve merbut (bağlı) halkalar oluşuyordu.

b- Daha sonra tedris (ders verme) dönemi başladı. Bu devrede daha yararlı ve başarılı hocalar, haliyle tercih edilir oldu. Bunlar çocuklara öğretmenlik, büyüklere vaizlik yapıyordu.

c- İlim, giderek bir meslek halini aldı ve ilmi otoriteler arasında tartışmalar ortaya çıkınca da “ilmi ekoller” oluşmaya başlıyordu.

d- Artık bu ekollerde “Talebe-Üstad” ayrımı ve ilim ehlinin seviye ve sınıf tespiti yapıldı oldu.

e- Böylece “Bilmiyorsanız sorun!” emri ve ilkesi gereğince sorulara, temel ve genel doğrulardan yola çıkarak, ilmi cevaplar vermek ihtiyacından “içtihat” kapısı açılıyordu.

Yani insanlar ve özellikle ilim ehli olanlar, herhangi bir konuda araştırarak, tartışarak, en doğrusunu bulmaya çalışacak ve ona göre davranacaktı. Bilemiyor veya bulamıyorsa, o zaman bilene ve bulana soracak ama kime uyacağını kendisi kararlaştıracak ve ona göre iş (amel) yapacaktı.

f- Daha sonra ilim adamları görüş ve içtihatlarını veya ilmi araştırmalarını içeren kitaplar yazdılar ve bunları okutmaya başladılar. Ancak bu kitapları başkasının okutması ise özel “izin-icazet” şartına bağlandı. Örneğin İmam-ı Buhari kendi yazdığı Hadis kitabını, yine kendi talebelerinden veya imtihan edip ehil gördüklerinden birine, “izin-icazet-vize” vermek suretiyle onun okutulabilmesine imkân tanıdı. Halk ise böyle özel izin ve icazeti olanlardan okumayı tercih etti ve böylece “ehliyet” sistemi gelişti.

g- Sonraları bu icazetler birleştirildi ve “diploma” şekline dönüştürüldü. Bütün ilimlerden icazet alan kimselere “Ders-i amm” ünvanı verildi.

h - Bugün ise artık ilk, orta, lise, yüksek okul, fakülte ve doktora diplomaları veren okullar vardır ve bu sistem uluslararası bir geçerlilik kazanmıştır.

Eğitimde “*Teminat Sistemi*” neler kazandıracaktır?

Adil Düzen’de bu tür diploma ve ehliyet sahiplerinin, mesleki faaliyetleriyle ilgili olsun veya danışmanlıkla ilgili görüş ve önerilerinden dolayı olsun... Yeni bir “*teminat ve tazminat sistemi*”

getirilmektedir. Yani tabiplik, hekimlik, mühendislik, tamircilik, teknisyenlik vb. herhangi bir konuda yaptığı işten veya önerdiği görüşten dolayı (bilgi eksikliği ve ihmal yüzünden) mağdur olan kimselerin zararını, buna sebebiyet verenlerin bağlı bulunduğu “ilmi

dayanışma ekolü” tarafından ortaklaşa tazmin edeceklerdir. (Zararı ödeyeceklerdir.)

Bu durumda hangi ekolün (üniversite, fakülte veya başka bir öğretim biriminin) mensupları toplumda daha başarılı olursa, onun talebesi artacak; bu da genel bütçeden alacağı payını ve payesini (şerefini ve şöhretini) arttıracaktır. Bu sistemde “ehliyet”lerin teminatlı olarak verilmesi yanında, ilimde ihtisaslaşmayı ve kaliteyi artırmak ve herhangi bir sahada ihtiyaç fazlası

“diplomalı işsiz”

sayısını azaltmak için, mesleki okullara, ülkenin ihtiyacı kadar talebe alınması sağlanacak ve belli sayıda insana ehliyet verilmesi planlanacaktır. Kendisini devamlı yetiştirme, yenileme, ahlâki disiplin ve değerlere önem verme hususunda yeterli ve yetenekli olmayanlar,

"ehliyet"

belgesi alamayacaktır. Yani

“diploma”

alan herkes

“ehliyetli”

sayılmayacak, ehliyet sıfatlarını kazanması ve sürekli araştırıp belli aralıklarla yeterlilik sınavlarına katılması da şart koşulacaktır.

Ehliyet Dereceleri ve Şartları:

1- Üstün ehliyet sahipleri: Bunlar kendi sahasında şahsi görüşleriyle hareket edebilen ve o ilim dalında otorite kabul edilen, ekol kurucusu kimselerdir. (Profesör ve üst seviyeler)

2- Yüksek ehliyet sahipleri: Belli bir ekole bağlı olmakla beraber bazı konularda kendileri de içtihat yapıp görüş beyan edebilirler. Bunlar daha ziyade uygulama uzmanlarıdır. (Doçent seviyesi)

3- Orta ehliyet sahipleri: Bunlar sadece belirli ilim dallarında kurulmuş olan sistemleri anlayıp uygulayan kimselerdir. Ayrıca özel içtihat yapamaz, yeni ve farklı görüş ve teoriler ortaya koyamazlar. (Doktora seviyesi)

4- İlk ehliyet sahipleri: Duydukları, okudukları, usta-çırak metoduyla görüp kavradıkları bilgi ve

becerileri sebebiyle, kendi başlarına iş yapabilir ve iş verebilirler. Ancak bunların bir orta ehliyetlinin sorumluluk ve denetiminde iş yapmaları gerekir. Yani onun danışma ortaklığına üye olması lazımdır. (Üniversite seviyesi)

5- Temel ehliyet sahipleri: Bunlar bizzat ve bağımsız olarak bir işe başlayamazlar. Ancak kendilerine gösterilen ve daha önce programize edilen işleri kendi başlarına götürebilirler. (Lise seviyesi)

6- Başlangıç ehliyetliler: Ancak bir başkasının gözetim ve kontrolünde çalışabilirler. (Ortaokul seviyesi)

Bu yeni tasnif ve tatbikat sayesinde ilim ölçülebilir hale gelmekte ve bilimin de pazarı ve piyasası kurulabilmektedir.

Bundan sonra kişilerin üretimdeki payları veya hizmetlerdeki ücretleri; bu ehliyet derecelerine ve mesleki becerilerine göre ayarlanacak, emeklilik ve kredi hakları bile bunlara dayanacaktır.

Yani Adil İلمي Düzen’de gözü açıklık, üçkâğıtçılık, adam kayırmacılık para etmeyecek; sadece ilim, ehliyet, kabiliyet ve gayret işe yarayacaktır.

İlk ehliyetlilere kadar olanlar “Bucak”larda seçilme hakkına sahip olacak, oranın yönetimine katılacaktır. Orta ehliyet sahipleri “İ”lerde seçilme hakkına sahip olarak yönetime ve hizmete katılacaktır.

Yüksek ve üstün ehliyet sahipleri ise, Devlet seviyesinde yönetime ve hizmete katılacaktır.

Yani, seçme hakkı bütün vatandaşlara verilecek ancak “seçilme hakkı” Bucaklarda ilk, illerde orta, Devlette ise sadece yüksek ve üstün ehliyetlilere tanınacaktır.

Böylece kurulacak Adil Düzen’de ve Milli Görüş Medeniyetinde; ihtiyacımızın da, İslam’ın da, aklın da en çok önem verdiği “İLİM” hâkim olacaktır.

Kapitalizmde “sermaye”, Sosyalizmde “siyasi otorite”, ortaçağ Batı teokrasilerinde “din kılıklı icbar ve istismar” hâkim olduğu gibi, Adil Düzen’de ise “ilim” konuşacaktır.

Bu makaleyi sesli olarak dinleyebilirsiniz:

{mp3}adil_ahlaki_ilm_i_duzen{/mp3}